

INTERVIEW

Rond en rond het vuur / springen zij door de vlammen, vormen kringen, / Met boerse plechtigheid of boers gelach, / Heffen zij zware plomp geschoeide voeten, / Aardboeten, lemen voeten, in rustiek plezier / Plezier van hen sinds lang al niet meer hier / En die het koren voeden. Houden zij de maat, / Houden het ritme in hun dansen / Als in hun leven in de leefseizoenen / De tijd van de seizoenen en de sterrenbeelden / De tijd van melken en de tijd van oogsten / De tijd van het paren van man en vrouw / En dat van beesten. Voeten die rijzen en die vallen. / Eten en drinken. Drek en dood. De ochtend trekt zich samen, en een nieuwe dag / Bereidt zich voor op hitte en op stilte. Buitengaats / Rimpelt en slipt de ochtendwind. Ik ben hier / Of daar, of elders. In mijn begin. Uit: T. S. Eliot, East Coker, the Four Quartets

Thierry Baudet, eigenzinnig traditionalist

'De jacht staat haaks op de consumptiemaatschappij'

Hij is een van die jonge denkers die met de nodige dwarsheden en eigenzinnigheid regelmatig voor beroering zorgen in de media. Hij waarschuwt voor de desastreuze gevolgen van het Europese project, voor de gevaren van immigratie en multiculturalisme, hij vervloekt moderne architectuur en ziet in nuances 'meestal een teken van intellectueel onvermogen'. Hij is zowel traditionalist als rebelse dwarsligger. In één van zijn columns voor *NRC Handelsblad* schreef Thierry Baudet: 'Humaner, schoner, en waardiger wordt het bestaan niet door stierenvechten, plezierjacht en visserij te verbieden. Sterker, er is veel dat pleit voor al die traditionele vormen van omgang met het dierenrijk. Voor de menselijke maat tegenover de industrie. Voor het erin vervatte inzicht dat leven strijd is en dat elk genot en geluk met een prijs komt; en dat de prijs die wij uiteindelijk allemaal betalen die van de dood is.' Als Thierry Baudet, iets te laat, het rumoerige Amsterdamse café waarin we afgesproken hebben binnenkomt, legt hij een stapeltje boeken voor me neer. Uit zijn eigen bibliotheek, een paar van Hemingway, Roger Scruton's 'On hunting'. Favoriete schrijvers, of ik die

ook ken? Hoog tijd om te beginnen lijkt me.

'De (plezier)jacht past niet meer in een weldenkende, moderne en beschaafde samenleving', daarmee afficheert een aantal politieke partijen, van SP tot PVV, zijn aversie tegen de jacht. Wat verbindt deze zo verschillende geesten als het gaat om hun gezamenlijk beleden aversie tegen de jacht?

'Ik zie de weerstand tegen de jacht als aversie tegen traditie; het bij uitstek traditionalistische karakter van de jacht ziet men als iets uit het verleden, en de moderne mens – hun moderne mens, wie dat ook moge zijn – heeft toch sedert het eind van de vorige eeuw een soort vijandschap ontwikkeld tegen de dingen die hem binden aan het verleden. Alle tradities moesten op de schop, die pasten niet meer in die heldere, rationele, geordende wereld van de toekomst. Nationale identiteit, religie, fatsoensnormen, hiërarchie. En ja, je ziet die verregaande rationalisering van het leven ook in de verhouding tot de natuur. De mens is vervreemd geraakt van die natuur, stelt zich buiten de natuur, en ziet zichzelf niet langer óók als onderdeel ervan. De mens ontkent -of beter: ziet niet langer zijn geworteld-zijn in het

Tekst en foto's: Hans Mulder

dierlijke, in de natuur. De paradox hiervan is dat het leidt tot een instrumentele benadering van het leven. Door die afstand zet men de deur open voor veel grotere wreedheid. Er is een verband tussen de extreme maakbaarheidsgedachte en bijvoorbeeld de eugenetica, de rassenwaan, maar ook de bio-industrie. Er ontstaat een grote abstractie ten opzichte van natuurlijke processen. De jacht kent die abstractie niet, als jager is de mens nederig, hij kan wel van alles willen, maar niets dwingen. Hij is in zekere zin dienstbaar, om succesvol te zijn moet hij zich ondergeschikt maken aan die natuur.'

**Als jager is de mens nederig,
hij kan wel van alles willen,
maar niets dwingen**

Toch die verkiezingsposter van de PvdD, met een ree dat vraagt om met de jacht te stoppen...

'Goedkoop scoren op zieligheid. De jacht is een makkelijk icoon van het kwaad. Die disproporitionele aandacht voor een groep van zo'n 35.000 mensen heeft, zoals ik zei, veel te maken met haat tegen traditie, misschien de link die er gelegd wordt met de aristocratie. Maar boven alles wordt het gevoed met een verkeerd beeld van wat de jacht is, dat het een beetje pervers rondknallen is. In mijn optiek is het hypocriet om wel vlees te eten, maar niet te willen aanvaarden dat daarvoor gedood moet worden. Activisme tegen de jacht wortelt in een utopisch wereldbeeld waarin geen leed bestaat, geen dood, geen eten en gegeten worden, geen pijn, geen wreedheid, geen geweld. Dat wordt allemaal verkocht onder het motto "liefde voor de natuur", maar dat is het niet, het is liefde voor een niet-bestaande natuur, een illusie. Terwijl de natuur van de jagers bij uitstek reëel is. Bovendien wordt vaak vergeten dat de jacht een belangrijke rol vervult bij de instandhouding van een natuurlijk evenwicht in ons cultuurlandschap.'

Hoe zie je het zelf?

'In de jacht komt bij uitstek de organische verhouding tussen de mens en de

natuur tot ontwikkeling. De mens is deels onderdeel van de natuur, deels ook niet; juist in de jacht komt die spanning tot uiting. De jager is deelnemer aan de natuur, niet alleen maar toeschouwer, en eigenlijk niet de belangrijkste speler. Jagen heeft nut, en is omringd door rituelen, regels en gebruiken. Dat maakt jacht ook tot cultuurgood.'

Het maatschappelijke draagvlak voor de jacht is de laatste jaren overigens wel gegroeid.

'Ik denk dat er ook in algemene zin sprake is van een kentering in de anti-houding ten opzichte van traditie. Er is weer meer waardering voor nationalisme, maar ook voor het geloof, de roep om meer fatsoen, de zorg om de verhuftering. Dus ook wat betreft de jacht zie je weer een grotere acceptatie. Andersom zie je het ook in de veranderende houding tegenover de bio-industrie. Sommigen vergelijken de bio-industrie met de jacht – want beide zouden 'dierenleed' veroorzaken. Maar die vergelijking gaat mank. In de jacht is er sprake van een organische verhouding met de natuur, in de bio-industrie is die er niet. In de jacht is er geen afstand, er is een één op één relatie tussen mens en dier, handelen en gevolg. Naarmate onze afstand tot de natuur groter wordt, verliezen we de connectie met de natuur. Wat voel ik nog bij een stukje plofkip in plastic uit de supermarkt? Mensen moeten zich weer realiseren dat het stukje vlees dat op je bord ligt een leven heeft gehad, dat er een prijs is voor elk genot. Dat bewustzijn is ook manifest in de jachttradities, als het uitleggen van het tableau, de groet aan het gedode wild. Het is prachtig als alle aspecten van de voedselketen daarvan zijn doordrongen. Denk ook aan het danken voor het eten, dat is een stuk cultuur dat gekoesterd zou moeten worden. De consumptiemaatschappij kent alleen geneugten zonder prijs, hapklaar, direct beschikbaar, onherkenbaar. Zo bezien biedt de jacht hieraan een uniek tegenwicht, een manier om de premoderne waarden te behouden in de moderne tijd.'

Men heeft het over plezierjacht....

'Mensen doen dingen ook omdat ze er genoeg aan beleven. Dat wordt wel eens ten onrechte opzij geschoven, ondergesneeuwd door allerlei zaken als

INTERVIEW

INTERVIEW

‘we moet beheren’, een rationele rechtvaardiging, alsof het anders niet mag. Alsof plezier taboe is. Maar vergelijk dat eens met de toeschouwers bij een voetbalwedstrijd, die ongecontroleerde passie, dat volstrekt nutteloze juichen, die hysterie bij iets wat zich volledig buiten jou afspeelt. Terwijl het in de jacht juist om de combinatie van passie en *beheersing* gaat, je bent speler *in* het spel.

De jacht kent een soort van nederigheid, die de moderne mens, gewend aan directe behoeftebevrediging, niet meer kent. De jacht staat haaks op de consumptiemaatschappij. De jager is zich er volkomen van bewust dat hij deel uitmaakt van een groter geheel, dat je iets moet doen om het beest te bemachtigen, een lange weg moet afgaan voorafgaand aan die bevrediging. Dat geeft zin en betekenis aan wat je doet. Het valt me op dat veel van die wereldverbeteraars in de kramp schieten als het nuttige met het aangename verenigd moet worden, daar zit toch wel een heel sterke moralistische dwang achter. Dat is natuurlijk een aspect van die kruistocht tegen de jachtcultuur: in dat ontwortelde mensbeeld pas natuurlijk niet dat functie en plezier hand in hand kunnen gaan. Het is exact andersom: als je functie en plezier uit elkaar haalt leidt dat juist tot ontworteling, excessen.

Vergelijk het met sex, als alle relatie met de voorplanting eruit verdwijnt, kan het gaan ontsporen. Jagen zonder doden is alleen nog maar spel, heeft geen enkele maatschappelijke betekenis meer. In Engeland is de vossenjacht verboden, nu zouden ze achter een in urine gedrenkt velletje aan moeten hollen. Dat gebeurt natuurlijk niet – de wet wordt genegeerd – omdat je anders de angel uit de hele

onderneming zou halen. De verlichte jager, los van de natuur, dat is toch eigenlijk belachelijk.’

Ortega Y Gasset dus? Je jaagt niet om te doden, maar je doodt om gejaagd te hebben?

‘Het is allebei, een wisselwerking. Als je niet uiteindelijk een beest zou schieten, zou je ook nooit zo aandachtig urenlang door het bos lopen. Dat terugkeren tot je diepste zelf, in en met de natuur, dat organische verband beleven, zoals dat zo prachtig verwoord is, in “The Four Quartets” van T. S. Eliot in de aanhef.’

Jacht zou zich ook niet verhouden tot de zogenaamde dierenrechten...

‘De filosofie van de dierenrechten is problematisch, omdat dierenrechten niet gelden jegens andere dieren, maar slechts jegens mensen. Dieren kunnen zich immers niet aan wetten houden. Door mens en dier zo radicaal los te koppelen, ontken je hun aard, dus beland je in een gefrustreerde samenleving. Je kunt nu eenmaal niet leven zonder planten te doden, zonder dieren te doden, en die doden elkaar ook, het is zo’n zinloze kruistocht. Leed hoort bij het leven, maar zonder leed ook geen geluk. Jacht getuigt nog van die realiteit. Die manifeste relatie met de natuur in zijn directe vorm, laten we dat toch koesteren. We zouden de jacht juist moeten zien als de beste, de meest natuurlijke vorm van hoe we met de natuur moeten omgaan.’ ■

Mr. dr. Thierry Baudet (Heemstede, 1983) studeerde Rechten en Geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam (UvA). Hij promoveerde onlangs op het proefschrift *The Significance of Borders. Why Representative Government and the Rule of Law require Nation States*. Het verscheen gelijktijdig in het Nederlands als *De Aanval op de Natiestaat* (Amsterdam 2012). Baudet verkondigt in zijn proefschrift dat de democratische rechtsstaat zonder nationale soevereiniteit niet kan functioneren. Zonder soevereiniteit kan een parlement niets uitrusten, en zonder gedeelde, nationale cultuur verliest het recht zijn gezag. Om de democratische rechtsstaat te behouden is daarom herwaardering van de natiestaat noodzakelijk, zo luidt de controversiële conclusie. Eerder publiceerde Baudet samen met Michiel Visser de lovend ontvangen essaybundels *Conservatieve Vooruitgang en Revolutionair Verval* (Prometheus/Bert Bakker, 2010 en 2011). Naast zijn wetenschappelijke werk is Thierry Baudet columnist voor *NRC Handelsblad* en geeft hij regelmatig commentaar op actuele politieke, maatschappelijke en juridische ontwikkelingen op radio en tv. Thierry Baudet jaagt zelf niet.